

Nr.40 din 12 februarie 2024

**Ministerul Educației și Cercetării
Cancelaria de Stat**

Aviz

*la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
proiectului de lege definitivat pentru modificarea unor acte normative
(din domeniul educației) (număr unic 1047/MEC/2023)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege definitivat pentru modificarea unor acte normative (din domeniul educației).

CALM a analizat prevederile proiectului de lege în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale, nr. 397 din 16.10.2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435 din 28.12.2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006
- ❖ Codul educației nr.152/2014.

3. Constatări/obiectii

În urma analizei proiectului de lege definitivat, CALM a apreciat luarea în considerare a mai multor propuneri.

Cu toate acestea, unele aspecte importante urmează a fi modificate, astfel ca scopul proiectului de lege privind accesul la educație să poată fi atins.

Completarea art.145 din Codul educației cu alin. (4¹): „Instituțiile publice de învățământ preșcolar, primar, secundar, special, precum și instituțiile extrașcolare pot activa în regim de autogestiune financiară sau în regim centralizat, conform prevederilor aprobate de Guvern. Decizia privind trecerea la autogestiune financiară se emite de către autoritatea publică locală, în subordinea căreia se află instituțiile de învățământ general.”

Nu este clar de ce autorii insistă pe aceste prevederi, în legătură cu care nici nu au fost aduse argumente pertinente în Nota Informativă referitor la necesitatea modificărilor respective. Vom accentua, că în Sinteza obiectiilor și propunerilor mai multe autorități au respins inițiativa de delegare a competențelor autorităților publice locale unor instituții publice (Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției etc.). În acest context, s-a renunțat la modificarea Legii privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006 și Legii privind administrația publică locală nr. 436/2006.

Nu poate constitui argument pentru introducerea normei analizate trimiterea făcută la un act normativ subordonat legii, anume Hotărârea Guvernului nr. 868/2014 privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general, care ar

constitui un fundament pentru activitatea în regim de autogestiune financiară al instituțiilor de învățământ primar și secundar general, respectiv pentru instituțiile de învățământ preșcolar, special, precum și instituțiile extrașcolare reglementarea se va face printr-un cadru normativ subsidiar.

Reiterăm, că autonomia educațională este prevăzută doar pentru învățământul universitar și conceptul de delegarea de competențe, conform legislației administrative și de drept public, vizează doar autoritățile publice și structurile acestora, dar nu și instituțiile publice, care desfășoară exclusiv o activitate prestatoare, dar nu activitate în regim de putere publică (autoritar). A se vedea și argumentele din avizul initial.

Completarea Codului educației cu articolul 145¹, care se referă la măsurile pentru sporirea accesului la educație a elevilor din instituțiile de învățământ general cu un număr mic de elevi și menținere a cadrelor didactice în sistem și acordarea alocațiilor părinților elevilor și cadrelor didactice ce vor trece din școlile mici (cu un număr mai mic de 50 de elevi) în alte școli. Reglementările privind acordarea „alocației pentru sporirea accesului la educație” părinților elevilor și „alocației pentru menținerea cadrelor didactice în sistem” cadrelor didactice nu au un caracter obligatoriu, deoarece se folosește formula prin care părinții elevilor „pot beneficia de alocație pentru sporirea accesului la educație”, dar ar putea și să nu beneficieze, iar cadrelor didactice „pot beneficia de alocație pentru menținerea cadrelor didactice în sistem”, dar ar putea și să nu beneficieze, or pentru a asigura/garanta acordarea acestor alocații beneficiarilor se impune utilizarea termenilor „beneficiază de alocație pentru sporirea accesului la educație”, respectiv „beneficiază de alocație pentru menținerea cadrelor didactice în sistem”, în caz contrar normele respective sunt pasibile de interpretare și pot crea dificultăți în aplicare, inclusiv prejudicia interesele elevilor (părinților) și cadrelor didactice, astfel că trebuie să fie reformulate.

4. Propuneri și recomandări

În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului de lege, propunem următoarele modificări:

La Art. II. – Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014:

a) Completarea art.145 cu alin. (4¹) se exclude.

b) Articolul 145¹:

- la alineatul (1) textul „pot beneficia de alocație pentru sporirea accesului la educație” se substituie cu textul „beneficiază de alocație pentru sporirea accesului la educație”;

- la alineatul (3) textul „acestea pot beneficia de alocație pentru menținerea cadrelor didactice în sistem” se substituie cu textul „acestea beneficiază de alocație pentru menținerea cadrelor didactice în sistem”.

Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege definitivat pentru modificarea unor acte normative (din domeniul educației) poate fi propus pentru aprobare doar după operarea modificărilor menționate mai sus.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu,
expert CALM, tel. 22 35 09